

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

Nepi Hirlap

Megjelenik mindnap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDEE
vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felnéljáró szerkesztő

Nemzeti kérdés Franciaországban

Az új francia rend a megyerendszer helyett a tartományi szisztémát lépteti életbe Franciaországban. A megyék kizárólag közigazgatási egységeket képeztek. Tradíciók is gyengésként, mert csak a nagy forradalomtól kezdődik a létiük, megalkotásuk alapfeltételül az a területi elgondolás szolgálva, hogy a főispán a megye központjából lóháton egy nap leforgása alatt vidékének bármelyik részét elérhesse.

Igy azután a megyerendszer detronizálása nem utóké különösebb akadályba, annál inkább nem, mert a tartományi beosztás megfelel a sokszázados francia hagyományoknak. A közigazgatási reformterv már készen áll, e egyelőre nem hozták nyilvánosságra. Mint az alkotmány kiírásából és sok más újtásra, ennek a megvalósítására is csak akkor kerül majd sor, ha az okkupáció begetér és a kormány visszatérhet Párisba.

Igy pillanatnyilag csak annyit tudhatók, hogy az új adminisztrációban az ország területe az eddigi 90 megye helyett körülbelül 19-20 tartományra fog oszlani s a tartományok körülbelül megfelelnek majd az ősi provinciáknak. Ettől a beosztástól sok jót várnak az illetékesek, az ország kormányzása mindezenre egységesebb és erőteljesebb lesz. Elvégre könnyebb 20 elsőrendű gubernátort, mint 90 kifogástalan főispánt találni. Azonban a reformnak, mint minden nagy újításnak, megvannak a maga nagy árnyoldalai is. Ezek közül nem a legjelentekesebb, hogy az új közigazgatási elképzelések során felledt a „nemzetiségi” és nyelvi probléma Franciaországban.

A francia nemzeti egység már hosszú idők óta oly tökéletes, hogy az európai közudat Franciaországot, kissé egyszerű képzettársítással, egynyelvű és egyfajú közönségnek képzeli el. A valóságban a különbözőség mindkét vonatkozásban igen erős és az ország egyes vidékein, mint például a provencáli, bretagnei, baszk és más részeken, a köznyelv merőben eltér a franciától és ezek a regionális nyelvek a franciák részére úgy beszédnek, mint írásban érthetetlenek.

Ezek a vidékek figyelmükkel sosem adták fel recepcióis törekvéseiket. A régi rendszer azonban oktatási nyelvként csak a franciát ismerte el. A tartományi idiómák még mellékantárgyként sem voltak taníthatók.

Az új tartományi beosztás, amely az ország különböző részeit sokkal nagyobb kulturális, gazdasági és közigazgatási önállóságot engedélyez majd, mint amennyivel a megyék rendelkeztek, önkéntelenül is ösztönzést adott a régi, regionális álmoknak. A kormány e téren is az egységesség útját akarja taposni: egy legutóbbi rendelet engedélyezte, hogy a tartományi nyelvek külön tárgyként legyenek oktatathatók az iskolákban. Ez az intézkedés némi nyugtalanságra szolgáltatott okot. A Figaro például attól fél, hogy a franciától eltérő nyelvek reneszánsza éket ver majd a nemzeti egységbe. A lap úgy véli, hogy a szeparatista irányzatok, amelyeknek Bretagneben például mindig volt némi talajuk, ki fogják használni a helyzetet. Ezért a Figaro a dekrétum szerény engedményezését nagyon veszélyesnek ítéli.

Amint e hozzászólásból is látható, a nemzetiségi probléma körvonalai kezdenek kibontakozni a láthatáron. A Figaro aggodalmait azonban általában nem osztja a francia közvélemény, hanem a kérdést a francia szellemiségnek megfelelőleg, a legmesszebbmenő eszményiesség síkján mérlegeli, hangsúlyozván — mint az Action Française is —, hogy a helyi nyelv, helyi szabadságkór, lokális kultúra érvényesülése kedvezőbb a nemzeti egységre, mint az erőszakolt franciásítás. Az idegennyelvű területek gyermekeit a kizárólagos francia iskola valósággal gyökértelenítette: az iskola után nem voltak otthon többé se a földjükön, se a városaikban. Ebből azután az következett, hogy minden lelkiismereti vívódás nélkül hagyták el születéshelyüket s ez nagyban hozzájárult a francia vidék oly drámai elnéptelenedéséhez. Az új tartományok tehát akkor lesznek igazán életérőek, ha érvényesülhet minden partikularizmusuk, beleértve sajátlagos nyelvüket is.

Pierre Bernus, a Journal des Débats főszerkesztője, szintén a „nemzetiségi” törekvések elismerése mellett tör lándzsát. Bernus rámutat arra, hogy Franciaország már a monarchia idején is nagyon liberális volt a más-más nyelvet beszélő népesorportokkal szemben. Franciaország tehát most csak a tradíciókhoz tér vissza. Természetesen a szabadszellemtől nem jelentheti a francia nyelv primátusának veszélyeztetését. A kormány engedékeny politikája nem céloz mást, mint hogy a kis francia hazák mind és egyformán otthon érezzék magukat a nagy francia hazában. Csakis ez a magatartás felel meg a francia eszirtnek, amely a kényszer útján való asszimilációt mindig elvetette.

A legújabb német hivatalos jelentés

Köln városát bombázták az angol repülőök

A város éjszakai bombázása során a németek tizenkét angol repülőgépet lelőttek — Az angol légierő vesztesége tegnap negyvenegy repülőgép volt — Megtorlásul a német repülőök Norwich keletangliai varost bombázták

A német vezéri főhadiszállásnak kedden délelőtt kiadott hivatalos jelentése szerint a keleti front közpész és északi szakaszán a saját támadások helyi sikereket hoztak. Az ellenségnek egyes szakaszokon nagyobb erővel végrehajtott támadásait a németek véresen visszaverték. Egy helyen tizenhárom páncélost semmisítettek meg.

A légierő az Azovi-tengeren és Leningrad környékén ellenséges hajókat bombázott. A Jeges-tengeren öt ellenséges bombázó repülőgépet lelőttek és ezek közül három Hurricane-típusú volt.

Északafrikában a németek és olaszok visszautasították az ellenség felderítő osztagainak támadását. Német repülőök folytatták Malta szigetén a hadifontosságú célpontok bombázását és La Valetta kikötőben kaszárnyákban és ellátási üzemekben nagy rombolásokat okoztak.

A nyugati megszállt területen légi harcban és a légelhárító tüzérség tüzeiben az angolok tizenkilenc gépet veszítettek.

Német repülőök az éjszaka folyamán megtorlásul nyílt német városok bombázásáért nagy mennyiségű romboló és gyújtó bombát dobtak Norwich keletangliai városra.

Angol repülőök Köln fölé szálltak és kizárólag

nem katonai célpontokra dobtak bombákat. A polgári lakosságnak vesztesége volt halottakban és sebesültekben. Templomok, emberbaráti intézmények épületei a bombázás következtében vagy teljesen tönkrementek vagy súlyosan megrongálódtak. Egyes ellenséges repülőök Németország déli részei és a Cseh véd-nökség területe fölé repültek. Ezek közül német vadászrepülőök és a légelhárító tüzérség tizenkét gépet lelőttek. Több angol bombázó repülőgépet a norvég partok mentén lőttek le. Az angolok tegnap legalább harmincyolc repülőgépet veszítettek.

A Német Távirati Iroda a tegnapi hivatalos jelentés kiegészítéseképpen közli, hogy az angol légierő a legutolsó huszonnegy óra alatt negyvenegy repülőgépet veszített. Hétfőn tizennyolc angol gép pusztult el. Az elmúlt éjjel a német éjszakai harci gépek huszonhárom angol bombázó repülőgépet lőttek le és ezek közül tizenkét gépet a Köln ellen végrehajtott éjszakai támadás alkalmával semmisítették meg.

Az elmúlt éjszaka német bombázók Egyiptom nyugati határára angol anyagraktárakat támadtak meg és a sivatagi vasut ellen intéztek támadást. Több tehervonatot találatok értek. Bombákat dobtak a Sollum-i és Tobruk-i raktárakra is, amelyek közül sok kigyulladt.

Európa népei a végső győzelemig harcolnak

Hivatalos berlini nyilatkozat a Führer vasárnapi beszédével kapcsolatban — London és Washington átlátszó célzatu propagandája — Fialat népek a jövő!

Berlinből jelenti a Rador: A világsajtó behatóan foglalkozik Hitler vezér és kancellárnak a birodalmi gyűlésen elhangzott beszédével, mely diplomáciai körökben a meglepetés erejével hatott.

Az angolszász világban ezt az eseményt a lehető legjobban kiemelve úgy írják le, mint egy válságos pillanatot, melyen a német belső front átmege. Ezeket a visszhangokat Berlinben teljesen ismerik. Ezek

a visszhangok képezték a hétfői berlini sajtóértekezlet egyik tárgyát; az értekezlet keretében a Führer beszédével behatóan foglalkoztak.

Az összefoglaló kommentár, melyet a német rádióállomások idegennyelvű híradásai során is közöltek, a hivatalos álláspontot ismerteti.

A nagyjelentőségű közlemény a következő:

Ami Churchillnek nem sikerült

Egyedülálló tény a világtörténelemben, — állapítja meg a hivatalos nyilatkozat, — hogy egy nép és vezetője között olyan nyíltan beszéljenek a politikai és katonai helyzetről, amint az egy veszélyekkel telt nehéz tél után megnyilvánul.

Néhány nappal ezelőtt az angol miniszterelnök ugyanezt kísérelte meg, de nem volt bátorsága nyíltan beszélni, hanem titkos ülésen kerestek menedéket.

A Führer az egész földérsz előtt felfedte mindazt, ami a mai európai világot fenyegeti és köszönetet mondott a német és szövetséges csapatoknak az elmúlt hónapokban véghezvitt páratlan tényeiért. Ma a keleti fronton az európai egység kovacsolódik és valamennyi hadbanálló országban egyre szorosabb egységet képez a katonai és belső front.

Az angolszászok ezuttal is csalatkoznak

Ma jobban kihangsúlyozódik, mint valaha a két arcvonal: egyik oldalon egy halálraítelt világ, a másik oldalon a fiatal európai népek.

Európa minden áron való győzni akarását a Führer ma erőteljesebben fejezte ki, mint valaha.

Londonban és Washingtonban azt mondják, hogy a vasárnapi beszéd a német belső katasztrófa kezdetét mutatta volna. Londonban és Washingtonban ismét a nép és a vezetés közötti konfliktusról beszél-

nek, az angolszászok azonban ezuttal is csalatkoznak. A hatalom összpontosítása magának a német népek az óhaja volt, mert a legtermészetesebb, hogy a Führer, akinek katonai téren teljhatalma van, a belső fronton is ugyanilyen hatáskörrel rendelkezék.

A hatalom eme összpontosítása nem egyéb, mint újabb bizonyosága annak, hogy a német népet rendíthetetlen győzelmi akarat tölti el.

Németországnak és a szövetséges népeknek szilárd akarata, hogy kivívják a győzelmet. Ezt az akaratot

az egész világnak meg kell értenie.

Az új nagy események küszöbén a Führer még egyszer feltárta a háboru okait és újlag megállapította, hogy ebben a harcban csak egy lehet a győztes, még pedig a fiatal népek! — fejeződik be a hivatalos berlini nyilatkozat.

Fegyelem és egység minden vonalon

A külföldi sajtó még mindig élénken foglalkozik Hitler Adolf vezér és kancellár vasárnap elmondott beszédével. A „Messenger” című olasz lap megállapítja, hogy a tél folyamán az ellenség egyetlen célját sem valósította meg. Ezzel szemben

a háboru kiirtotta azt a tudatot, hogy Angliának szükségesszerűen uralkodnia kell Európa felett,

megmutatta a dominiumnoknak Anglia hanyatlását és helyt adott az Egyesült Államok imperializmusának, amelynek egyedül Anglia vallja kárát. Hitler vezér és kancellár beszédében rámutatott arra, hogy a győzelem érdekében fegyelemre és a legnagyobb egységre van szükség.

nagyobb egységre van szükség.

Ezért kért teljhatalmat, amit a birodalmi gyűlés a legnagyobb lelkesedéssel megadott számára.

A japán lapok a német vezér beszédével kapcsolatban rámutatnak arra, hogy Anglia és az Egyesült Államok már nem tudják, hogyan harcoljanak a német tengeralattjárók ellen. Az olasz haditengerészet sikeres hadműveletei a Földközi-tengeren ugyancsak súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek és Malta támaszpont állandó bombázása óta

a Földközi-tenger ellenőrzése teljesen a tengelyhatalmak kezébe került.

Petrovici nemzetnevelési miniszter látogatása a Bánság fővárosában

Petrovici Ion tanár, nemzetnevelési miniszter a tanintézetek meglátogatására és ellenőrzésére Timișoara-ra érkezett. A nemzetnevelési miniszter vasárnap délután érkezett meg a pályaudvarra, feleségével együtt. A minisztert ezen útján Iavorschi kabinettfőnök, Gerota, a középoktatás vezérigazgatója és más magasrangú tisztviselők kísérik. A vendéget Pop Eugen dr. főpolgármester üdvözölte a város lakossága nevében. A pályaudvar épülete előtt felsorakozott a város egész tanulóifjúsága, amely a miniszter fogadtatására vonult ki. Petrovici miniszter a román püspökségen szállt meg és még vasárnap délután érintkezésbe lépett az egyes tantestületekkel. A

műgyetemen a főiskolai tantestületek tagjaival folytatott megbeszélést. Ugyanabban az időben a miniszter felesége, aki a jó háziasszonyok egyesületének elnöknője, megjelent a háztartási iskolában és megtekintette azt. Este a miniszter a kíséretével együtt a Román Nemzeti Színház előadásán vett részt. A nemzetnevelési miniszter a hétfői napot a különböző iskolák látogatására és részben a város megtekintésére fordította. Dél előtt a műgyetemet és a mezőgazdasági fakultást látogatta meg, majd megkezdte ellenőrzéseit a középiskolákban. Iskolalátogatásai után a miniszter tegnap, kedden délelőtt elhagyta a várost.

Roosevelt fegyvertársa az adóprés

Az elnök üzenetet intézett az Egyesült Államok parlamentjéhez

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelt elnök üzenetet intézett az Egyesült Államok parlamentjéhez. Az elnök ebben mindenképp megállapítja, hogy a jelenlegi háboru szövetségesei „létüket jobban fenyegető veszéllyel állanak szemben”, mint az 1914—1918. évi világháborúban, majd hangsúlyozza, hogy

az angolszás szövetségeseknek ma „nagyobb és nehezebb háborút kell viselniük”.

Az elnök ezután utal arra, hogy az Egyesült Államok már évek óta készültek a háborura. Ezt a célt szolgálta a semlegességi törvény, a kötelező katonai szolgálat bevezetése, a kölcsön- és bérbeadási törvény, a hadsereg és haditengerészet fejlesztését szolgáló intézkedések, valamint más rendelkezések.

Ugyanezen cél érdekében Roosevelt újabb intézkedéseket tart szükségeseknek és fontos gazdasági rendelkezéseket terjeszt a kongresszus elé.

Az elnök „súlyos adók” bevezetését helyezi kilátásba

az életszükségletek biztosítása érdekében. Ennek elérésére a kereskedelmi és ipari cikkekre illetéket vetnek ki és a hadiipari körzetekben levő bérlemények bérelti összegére felső határt állapítanak meg. A fizetéseket és mezőgazdasági cikkeket hasonló

maximálisnak vetik alá. Az északamerikai polgárokat arra igyekeznek biztatni, hogy „elengedhető” vásárlások helyett

megtakarított pénzüket hadikölcsönbe fektessék.

A csökkentett mennyiségben rendelkezésre álló áru-készletek fogyasztását racionalizálják. A közvéleménynek azt a tanácsot adják, ne vásároljon hitelbe, hanem inkább a jelzálog- és egyéb adósságokat törlessze.

Az elnök üzenetében hangoztatta, hogyha az intézkedések ellenére nem mutatkozik majd a kívánt eredmény,

újabb lépések meghozatalát kéri a kongresszustól.

HAVI HÁROM MILLIÁRD DOLLÁR

Buenos Airesből jelenti a Stefani-iroda: Washingtoni értesítés szerint Morgenthau északamerikai pénzügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült Államok háborus költségei havi 3 milliárd dollárt jelentenek. Bejelentette Morgenthau, hogy májusban egy kétféle milliárd, júniusban pedig egy egymilliárd dolláros kölcsönt bocsátanak ki. Ezzel az Egyesült Államok közadóssága eléri a 25 milliárd dollárt.

Egyháztanácsi tisztújító közgyűlést tartott az a.ba-iu.iai római katolikus egyházközség

Fehérvasárnap délelőtt tizenegy órakor a római katolikus elemi iskola nagytermében élénk érdeklődés mellett tartotta meg az alba-iuliai római katolikus egyházközség ezévi közgyűlését. A gyűlésen a püspöki város fardhatatlanul apostolkodó plébánosa, dr. Kászonyi Alajos prelátus-kanonok, főesperes elnökölt. Elnöki megnyitójában sajnálattal emlékezett meg arról, hogy tavaly különböző nehézségek miatt a szokásos évi közgyűlést nem lehetett megtartani és így ezen a gyűlésen kell az esedékessé vált, de a püspöki rendelkezés folytán is szükséges egyháztanácsos-ujjást megejteni. A továbbiakban kegyeletes szavakban parentálta el az egyháztanácsosok sorából időközben elhalálozott Király Gáspár nyugalmazott főgimnáziumi tanár, Szélyes Dénes volt püspöki helynök, kanonokot, kiemelve azt a veszteséget, mely az egyházközséget Kézdí János nyugalmazott elemi iskolai igazgató nemrég bekövetkezett halálával érte. Kézdí János hosszú éveken át buzgó és szorgalmas egyháztanácsos volt, mint az egyházközség elemi iskolájának vezetője pedig a katolikus ifjúság nevelésében maradandó érdemeket szerzett, ezért megérdemli, hogy emléke jegyzőkönyvileg megörökít-

tessék.

A plébános megnyitó beszéde után a közgyűlés megadta a felmentvényt a múlt évi zárszámadásokra, majd Keresztes Gerő bankigazgató, egyházközségi gondnoknak, a költségvetési előirányzatra vonatkozó jelentést hallgatta meg. Ennek elfogadása után áttértek az egyháztanácsosok megválasztására. A plébános indítványára a választást az eddigi szokásnak megfelelően a kiküldött jelölőbizottság által javasoltak közfelkiáltással való elfogadásával bonyolították le.

A megválasztott egyháztanácsosok névsora a következő: Gondnok: Keresztes Gerő bankigazgató. Pénztáros: Fehér József pékmester. Hivatalból tagok: Bujáki Domokos, a „Majláth” főgimnázium igazgatója. Szentmiklósi Ferenc tanár, a római katolikus népszövetség központi vezetője. Rendes tagok: Domjanschitz János nyugalmazott vármegyei főszámvéve, Fehér Jenő bankigazgató, Friedly Sándor építész-mérnök, dr. Ferenczy Géza ügyvéd, Gál Béla igazgató-tanító, idős. Hinger József műasztalos, Kárpiss János nyugalmazott főgimnáziumi igazgató, Kelemen Gyula kovácsmester, dr. Kontz Viktor ügyvéd, Ma-

gyarosy József főgimnáziumi tanár, Reithofer Jenő nyugalmazott főgimnáziumi címzetes igazgató, Papp Gyula szappangyáros, Szilágyi Endre főgimnáziumi tanár, Ujlaki Béla kéményseprőmester, Kéreszi Albert banktisztviselő, Kiss János kályhászmester, Semsch Rudolf gyárgondnok, Weszelowszky Sándor magánzó, Willersdorfer Gyula géplakatosmester.

A közgyűlés végezetül dr. Kászonyi Alajos plébános indítványára elhatározta, hogy a nagyon hiányzó óvodát a legrövidebb időn belül újra beállítja. A közgyűlés ezzel véget ért. A megválasztott egyháztanácsosok innepélyes eskütétele a közeljövőben fog megtörténni, mielőtt a püspöki megerősítés be következik.

Braziliában nagy a benzinhiány

Buenos Airesből jelenti a Stefani-iroda: Braziliában egyre inkább érezhetőbbé válik a benzinhiány Rio de Janeiróban többszáz bérgépkocsi leállott. Több villanytelep kénytelen volt az áramszolgáltatást nap néhány órára csökkenteni. Számos városban és községben teljesen megszűnt a villanyvilágítás. Számítások szerint annak ellenére, hogy május 1-től bevezetik a benzinjegyvet, a jelenleg rendelkezésre álló készletek legfeljebb hat hónapra fedezik a szükségletet.

Angol író husz év előtti véleménye a némelek, franciák és angolok viszonyáról

Nagyemberek írásai örökké aktuálisak maradnak. Ezt érezzük minden igazán örökéletű mű olvasásakor. Galsworthy, Forsythe ciklusa annyira divat olvasmány volt a huszas években, hogy az ember alig gondolt arra, hogy egykor, mint Tolsztoj Háború és békeje, a korai huszadik század nagy eposzává fog válni. Ma talán még érdekesebb olvasmány, min meg, jelenésekor, mert távlatból jobban tudjuk értékelni Galsworthy józan meglátásait, látnoki vízióit és aggodó hazaszeretét, mely minduntalan utal az eljövendő bajokra. Érdekes idézni például egy kis beszélgetést Soames Forsythe, a ciklus főalakja és francia felesége, Annette között abból az alkalomból, hogy Soames felháborodással közli, hogy 1923 január 23-án a franciák megszállták a Ruhr-vidéket.

— Ti franciák megőrültetek! Nézd csak, mi lett a márkából!

— Mit törődöm én a márkával — válaszolta Annette kávéja fölött. — Csak minket ne szálljanak meg többet. Es érezzenek valamit ők is a mi szenvedéseinkből.

— Ti, — válaszolta Soames — sosem szenvedtetek... Gondold meg, mi lesz most majd Európa sorsa az elkövetkezendő harminc év alatt. És mi lesz az angol iparral?

— Mi franciák az orrunknál tovább látunk, — mondta Annette hevesen. — Mi tudjuk, hogy a legyőzöttet guzban kell tartani, különben bosszút áll. Ti angolok bambák vagytok.

— Bambák, ugy, — mondta Soames. — Ugy beszél, mint egy gyerek. Bamba nép valaha is elérte volna a mi világpozíciókat?

— Csak önzéssel sikerült. Hidegek és önzők vagytok.

— Hideg, önző és bamba — ez nem fér össze. Folytasd csak.

— Bambaságtok gondolataitokban és beszédedekben nyilvánul; ösztönötök visz sikerre és az angol ösztön hideg és számító. Ti mindnyájan a hipokrizisnek, butaságnak és egoizmusnak keverékei vagytok.

— Na és mik vagytok ti, franciák? Cinikusak, kapzsis és bosszúálló. A németek pedig szentimentálisak, önféjűek és erőszakosak. Könnyű egymást leszólítani. Az egyetlen kivezető út volna egymás dólgaiba nem avatkozni. És ezt ti franciák nem akarjátok... A kompromisszum minden egyének és nemzetek közötti kapcsolat lényege. Nem lehet minden pár évben kenyértörésre vinni a dolgot.

— Ez tipikusan angol álláspont, mi sosem tudjuk mi a szándékotok. Mindig megvárjátok, merre esik a kő.

— Miért ne váránék meg? Menjünk fejjel a falnak! De hagyjuk ezt. A franciák és angolok sohasem férték meg és sosem fogtak.

— Ez az igazság barátom. Entente, mais pas cordiale! (Szövetség — de nem a szívünk szerint való.)

Igy látta a három nép viszonyát Galsworthy 1924-ben.

Cripps kudarcra után

Roosevelt diszlakomákon igyekszik nagához édesgetni a rászédett indusokat

Johnson ezredes, Roosevelt elnök indiai küldöncbizottja, Pendzsab brit indiai tartomány egyik bérállamában, Patialában korteskedik az angolászok javára. Patiala hasonnevű fővárosában nagy diszlakomát rendeztek Johnson ezredes tiszteletére.

Diszlakomán Johnson természetesen nem mulasztotta el a kínálkozó alkalmat és nagy propaganda beszédet mondott. Azt magyarázta, hogy „az észak-amerikai nép tiszteletben tartja Indiának tett ígéretét.”

A patialai maharadzsza széles gesztusokkal és

Nehru ellenzi a muzulmánok elszakadási tervét

A Stefani-iroda Bangkokból származó jelentése érti Nehru újabb nyilatkozatát ismerteti. Nehru határozottságra és óvatosságra intette honfitársait a brit politika megtevesztő módszereivel szemben, majd ért Nehru londoni beszámolójára. Cripps keserűen szólal meg, ha azt állítja, hogy látogatása után Indiában változott a helyzet. — mondotta Nehru. — Téves Cripps véleménye is, hogy az indusok nem akarják vállalni a felelősséget. Bizarr állítás ez, hiszen éppen az indusok akarták magukra vállalni a felelősséget, amit azonban London megtagadott.

A továbbiakban Nehru csodálkozásának adott kifejezést afelől, hogy Anglia most ugyanabban a

keneteljes szavakkal válaszolt az amerikai szónok beszédére

és mélységes megelégedésének adott kifejezést afelől, hogy a „nagy észak-amerikai nép beleavatkozik India ügyébe”. A maharadzsza egyben hangsúlyozta, hogy az Észak-amerikai Egyesült Államok „a szabad népek fegyvertára”.

A diszlakoma egyik figyelemreméltó jellegzetessége az volt, hogy Angliáról még véletlenségből sem esett ott szó.

Nagybritannia az amerikai szövetséges jelenlétében már Indiában is háttérbe szorult.

pőzban igyekszik tetszelegni a világ előtt, mint a háború kitörését megelőző időkben: India védője és bíráló akar lenni.

Nyilatkozata végén Nehru helytelenítette a madraszi kongresszus ama határozati javaslatát, amely Indiában független muzulmán állam létesítését tervezi.

GANDHI TILTAKOZÁSA

Amszterdamból jelenti a Német Távírti Iroda: Ahmedabadból érkezett hír szerint a Harizsam című hetilap Mahatma Gandhi nyilatkozatát közli. Gandhi ellenzi az angolok ama tervét, hogy idegen csapatokat küldjenek Indiába.

A forradalmi megmozdulások egyre súlyosabb helyzetet teremtenek Iránban

Törökországban nagy figyelemmel kísérik az iráni eseményeket. A török újságok megállapítják, hogy

különösen a Törökország és Irán közötti gazdasági kapcsolatokat zavarta meg Irán megszállása.

Idézte elő Iránban az élelmiszerellátás nehézségeit. Az angol megszálló csapatok az élelmiszerkészleteket a hadsereg céljaira foglalták le és a vasutat is a saját céljaira használják. Irán lakossága politikailag

is nehezen viseli el a megszállást. A helyzet egyre súlyosabbá válik, amit a forradalmi megmozdulások bizonyítanak.

A forrongás még egyre tart, ami abból is látszik, hogy Irán egyes vidékeiről még egyre érkeznek sebesültek.

A török lapok ugyanakkor cáfolják azokat a brit híreszteléseket is, mintha az iráni forrongás külföldi hatalmak munkája lenne.

UJ-KALEDÓNIA

a francia-amerikai viszony Achilles-sarka

Madagaszkár szigetén nincsenek japán csapatok

Beszámoltunk már tegnap arról, hogy Uj-Kaledónia távolkeleti francia birtokot észak-amerikai csapatok szállták meg. Az erről kiadott washingtoni közlemény arra hivatkozik, hogy a sziget védelme megkívánja az amerikai csapatok jelenlétét. A valóság ezzel szemben az, hogy az Egyesült Államok kormánya ezzel a lépéssel is ki akarta hangsúlyozni a gaullisták iránti rokonszenvét. Uj-Kaledónia megszállása Vichyben nagy felháborodást keltett. Henry Haye washingtoni francia nagykövete a vichyi kormány nevében

a legerélyesebben tiltakozott az Egyesült Államok kormányánál Uj-Kaledónia megszállása ellen.

A Német Távírti Iroda stockholmi jelentése alapján ismerteti az „United Press” amerikai hírszolgálati ügynökség legújabb értesülését a francia kormány washingtoni tiltakozásával kapcsolatban. Eszerint az Egyesült Államok külügyminisztere az Uj-Kaledónia megszállása ügyében nyilvánított francia tiltakozásra azt felelte, hogy a washingtoni kormány ebben az ügyben

csak azokkal bocsájtkozhat tárgyalásokba, akik az egyes francia birtokokat ténylegesen ellenőrzik.

Az amerikai külügyminiszter ezzel a kijelentéssel egyben megerősítette azt a külföldön elterjedt hírt, hogy az Egyesült Államok kormánya elismerte De Gaulle és párthíveinek kormányát Uj-Kaledóniában.

A Német Távírti Iroda közli a francia külügyminiszterium hivatalos közleményét, amelyben az amerikai csapatok uj-kaledóniai partraszállásával kapcsolatban leszögezik, hogy ez a francia birtok tizenhat hónap óta az elszakadás állapotában van.

Uj-Kaledóniának az anyaországtól és a többi francia birtoktól való óriási távolsága megkönnyítette a gaullista elemek akcióját.

A francia kormánynak a hatalmas távolság ellenére sikerült megállapítani, hogy az Uj-Kaledóniában élő tizenöt ezer francia nagyrésze még mindig hű maradt Pétain tábornagyhoz.

A francia külügyminiszterium egy másik hivatalos közleményt is adott ki, amely szerint Mackenzie King kanadai miniszterelnök a parlamentben be akarja jelenteni, hogy Kanada megszakitja a diplomáciai kapcsolatokat Franciaországgal.

Kanadának már nincsen képviselője Franciaországban

és így a kanadai miniszterelnök bejelentése már csak egy gyakorlatban fennálló tényt fog megerősíteni. A francia kormány sajnálattal állapítja meg, hogy a diplomáciai háborúba egy olyan államot is belesodornak, amely tulajdonképpen francia eredetű.

A külföldi sajtóban a napokban különböző híresztelések keringtek a szintén francia birtokban levő Madagaszkár szigetének sorsa felől is. Madagaszkár francia hatóságai — mint ismeretes, — hűségüket nyilvánították Pétain tábornagy-államfő iránt, Vichyben azonban a sok szóbeszédre való tekintettel szükségesnek tartották nyomtatékosan megállapítani, hogy Madagaszkár szigetén

semmiféle oly esemény nem történt, mely aggodalomra adhatna okot.

Teljes a rend és a nyugalom. Mértékadó francia politikai körök ugyanekkor alaptalanoknak minősítették azokat a híreket, melyek szerint Madagaszkár szigetén japán csapatok szálltak volna partra.

Vichyből jelentik, hogy jólétesült francia körök szerint Henry Haye washingtoni francia nagykövete a szóbeli tiltakozás után tegnap írásban is átnyújtotta az amerikai külügyminiszteriumban a francia kormány tiltakozó jegyzékét az amerikai csapatoknak Uj-Kaledóniában történt partraszállása miatt.

Kommunista tevékenységet folytatott a valenciai angol konzulátus

Madridból jelenti a Német Távírti Iroda: A valenciai rendőrség több személyt tartóztatott le, akiket kommunista tevékenységgel vádolnak. Az őrizetbe vetteknei a brit konzulátustól származó fegyvereket és röpiratokat találtak.

Azt hiszik, a további vizsgálat szenzációs eredményeket fog hozni, miután a talált iratokból megállapítható a brit konzuli képviselők felelőssége.

Zsidók törvénytelen átírtése miatt elűrték az aradi református lelkészt

Megirtuk, hogy Tarnóczy Lajos aradi református lelkészt a bíróság elé állították, mert a polgármesteri hivatalhoz feljelentés érkezett ellene, hogy zsidókat megkeresztelt. Az érdekes pert az aradi törvényszék tárgyalta és az ítéletet most hirdette ki. A bíróság törvénytelen átírtés vétsége miatt bűnösnek mondta ki a lelkészt, amely vétséget azáltal követte el, hogy átírt zsidó személyeket, anélkül, hogy meggyőződött volna arról, vajjon az illetők eleget tettek-e a kultustörvényben előírt jelentkezési kötelezettségüknek. A vallásukat változtatni akaró személyeknek ugyanis, mielőtt ebből a célból a lelkésznel jelentkeznek, ezt a szándékukat az illetékes anyakönyvi hivatalnál be kell jelenteniük. A törvényszék egy hónapi fogsázbüntetésre ítélte Tarnóczy Lajost, de a büntetés végrehajtását három évi és egy hónapi időtartamra felfüggesztette.

Amikor a „halott” a temetés előtt felébred...

Vladou Constantin ötvenhat éves fővárosi kereskedő hosszabb idő óta ágyban fekvő beteg volt. Hiába kezeltette magát orvossal, állapota egyre rosszabbodott. Hozzájáruló szomorúan látták, hogy ereje egyre hanyatlak és nem bíztak már felépülésében. Számoltak az öreg halálával, de amikor ez látszatra bekövetkezett, mégis nagy volt a sirás-rívás. Az öreg az egyik délután csendesen elszenderedett és lélekzése egyre gyengébb lett. Szívverése sem volt kitapintható, teste fokozatosan kihűlt, megmerevedett és a halál összes külső jelei mutatkoztak. Felesége és gyermekei erre megtették a szokásos intézkedéseket a temetéshez. Az öreget felöltöztették, cipőt húztak a lábára, kezeit összekulcsolták a mellén, tiszta lepedővel letakarták és gyertyát gyújtottak a fejénél. A szomszédok is megkezdtek a részvétlátogatásokat, mindenki sajnálkozott halála felett. Néhány óra múlva azután megdöbbentő esemény történt a „halottas szobában”. Epcn több ismerősült az ágy körül. Amikor a „halott” megmozdult, felült és csodálkozva nézte a közeléből sikoltozó és rémülten menekülő embereket. Még utánuk is szólt:

— Na, mit szaladtok!

Azután költölnéze, meglátta a gyertyát és észrevette, hogy felöltözve fekszik az ágyon. Haragosan kiabált a feleségére:

— Mi történt, hogy annyi ember összegűlt itt nálunk... és miért van rajtam a ruha meg a cipő. Tudhatod, hogy életemben, sohasem feküdtem cipőstül az ágyba...

Kiabálására lassan visszatértek a szomszédok a szobába, de még mindig rémülten néztek a „halottból” feltámadt öregre, aki csak — tetszhalott volt. Amikor elmondta neki, hogy mi történt, örömeinek adott kifejezést. Hogy felébredt, mert nyomasztó álmok kínozták. Elmondotta, hogy álmában is fázott, mert téli időben, jeges tájakon járt. Valaki megkínálta álmában egy pohár jeges folyadékkal, de nem fogadta el...

— Jól tette — jegyezte meg az egyik szomszéd-asszony — mert talán a halálpohara volt...

— Akármilyen volt, nem kellett! — mondotta az öreg, aki másnapra annyira megerősödött, hogy felkelt az ágyból. A tetszhalál különben reklámnak sem volt rossz, mert üzletét alaposan fellendítették azok, akik egymásnak adják a kilincset, hogy lássák a „feltámadt halottat”.

Newyorkban összeütközött két földalatti vonat. Genfből jelenti a Német Távírti Iroda: Newyorki értesülés szerint Jersey Cityben a Hudson-folyó alatt átvezető alagutban két földalatti vasuti szerelvény összeütközött. A szerencsétlenségnek két halott és kétszázhatvanhárom sebesült áldozata van.

H I R E K

Timisoarai szerkesztőség és kiadóhivatal:

L. Piata Bratianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklámok Reclama hirdetőirodájában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babucay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyedévre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétköznapiakon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

Az orosz tavasz

Az orosz tavasz később köszönt be, mint az európai, de viszont ott annál hamarabb ölti fej új köntösét a természet. A levelek és rügyek nem óvatoskodva meregetik ki előbb zsongáikat, hanem egyetlen csapásra történik meg a nagy változás. A virágok sem bimbóznak hosszú hetekig, hanem rövid napok alatt már teljes pompájukban állanak, párás meleg váltja fel hirtelen a dermesztő téli hideget. Természetesen ennek a változásnak következtében a hóolvadás is árvízszerű jelleget ölt. A városokban a téli- és a fákraözuhetágokban ömlik le a víz, az utcákban ugyyszólván lehetetlenné válik a gyalogos közlekedés. Így volt ez mindig Moszkvában és Pétervárott is, ezért van tavasszal olyan nagy keletje a gumicipőnek, amely valamennyire mégis csak megkíméli a lábát az átnedvesedéstől. Ha már ilyenek az állapotok a nagyvárosokban, elképzelhető, hogyan festenek hóolvadás idején a falvak. Régi népdalok serege éneklék meg ezeket az állapotokat, amiképpen a falvak ugy emelkednek ki a víztengerből, mint a szigetek és gyakran a paraszti kunyhói majdnem padlássig vízben állnak. De nemcsak a hóolvadás végez ilyen alapos munkát, megdagadnak a folyók és a többi vizek is, majd kiöntenek. Ezért hosszabb ideig feneketlen sár van mindenütt, amíg a földek felszáradnak, majd beköszönt az igazi tavasz. Ez az állapot három-négy hétig tart. Addig minden kocsiforgalom szünetel és azok a falvak, amelyek nincsenek a vsuti forgalom közelében, még a téli álomnál is mélyebb álmot alusznak az olvadási időszak idején.

Hogyan fogadták a régi Oroszországban ezt az időszakot? Télen végtelen fehér álmát aludta az orosz falu. Az ifjuság nem vigadott, nem énekelte, némán kerézdött még az állat is az istállóbar. Amidőn azonban olvadni kezdtek a vizek, azok csobogását és a tavaszi szél vígjóságát tulharsogta az ujjonnan kezdődő élet feltörő öröme. Mert az áradás végeiedményben mégis csak bevezetése volt a csakhamar elkövetkező nagy örömlöknek, mikor kioldulnak a földek és madarak vidám dala, tölti be a lombsátoros erdőket. Szóltok a harmonika, zendült az ének és a vizek tisztasán táncra perdültek a lányok és legények. A városokban viszont megkezdődött a nagy tavaszi átrendeződés. Nagy ládába kerültek a bundák, kucmák szőrmellények és ormótlán keztyűk, kalapálás, lótasfutás zaja, terjenög naftalinszag töltött be mindent. Kikerültek a téli ablakok is és az utcákat előzőnlő tömeg vidáman köszöntötte a legszebb évszak eljövételét. Csakhamar megérkeztek a krimi virágok és a kaukázusi narancsok is, mint tárgyi bizonyítékok, hogy az év legszebb időszaka valóban itt van. A szánok is lakat alá kerültek és a bérkocsisok újra elfoglalták helyüket a bakon. Végül teljes zöldjében bontakozott ki a legoroszabb fa, az orosz költészetben annyszor megénekelt nyírfa, amelynek törzse mellé a kart temetkezni Tolsztoj is, hogy az örökké visszatérő tavasz jelképe árnyékolja be porait.

— **Statisztikai biztosok kinevezése.** A miniszterelnökség Carasmegeye részére a következő statisztikai biztosokat nevezte ki: az oravitai járás számára Preda Victor, Resitara Constantin Teodor, Bocsa Montanara Mihailovicu Emilant, Bozovicira Lepsi Teofil és Moldova Noua járásba Gherghina Victor. A statisztikai biztosok a bucaresti központi statisztikai intézetnek vannak alárendelve és hivataluk a járási szolgabírói hivatalok mellett működik.

— **Állásától elbocsátott közigazgatási vezérfelügyelő.** Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap április 24-iki számában Antonescu Ion tábornagy-államvezető aláírásával rendelt jelent meg, amely szerint Stefanescu N. Alexandru belügyminiszteriumi közigazgatási vezérfelügyelőt azonnali hatállyal elbocsátották állásából. A megállapítások szerint a közigazgatási vezérfelügyelő kapcsolatokat tartott fenn ki-járókkal és büntetett előéletű egyénekkel, azzal a szándékkal, hogy anyagi előnyöket biztosítson magának, amivel súlyosan vételt a köztisztviselői becsület és fegyelem ellen.

— **Hosszu „nyári szabadságot” kapnak a londoni áruházak alkalmazottai.** Az angliai áruháznyra jellemző, hogy az angol közzellátási miniszterium számítása szerint az angol áruházak ötven százaléka a nyáron bezár.

— **Guhr német vezérőrnagy ankarai látogatása.** Ankarából jelentik, hogy Guhr német vezérőrnagy Isztambulból Ankarába érkezett. A német vezérőrnagy a világháborúban a kaukázusi arvonai on egy török hadosztály parancsnoka volt és most a török hadsereg meghívására érkezett Törökországba. Guhr vezérőrnagyot Csakmak tábornok és a török vezérkar helyettes főnöke fogadták.

— **A tengelyhatalmak délamerikai diplomatai utban hazafelé.** A délamerikai államokból a tengelyhatalmak külképviseleti szerveinek ötszáz főnyi személyzete indult el Európába. A tengelyhatalmak diplomáciai személyzete utjuk során az Egyesült Államokba érkeztek.

— **VASÁRNAP A „MÉRTEKLETESÉG NAPJA.”** Május harmadikán, vasárnap az országos társadalomsegélyező bizottság intézkedésére az egész országban megtartják a mértékletesség napját. Az inségesek, rászorulókat támogatására gyűjtést rendeznek ezen a napon: mindenki eszközöljön megtakarítást és ellenértékét adja azok javára, akik támogatásra szorulnak.

— **A vichyi amerikai nagykövet bucsukihallgatáson.** Vichyből jelenti a Rador: Pétain tábornagy hétfőn bucsukihallgatáson fogadta Leahy tengerenagyot, az Egyesült Államok nagykövetét, aki csütörtökön távozik. A nagykövet visszatér Washingtonba, ahol jelentést tesz kormányának egyben pedig Amerikába szállítja most elhunyt feleségének holttestét. Leahy tengerenagy azután Laval miniszterelnöknél is kihallgatáson jelent meg.

— **A kenyér Isten adománya.** Becsülik meg, takarékoskodjunk vele!

— **Nagykövetek ünnepélyes megajándékozása Tokióban.** Tokióból jelenti, hogy a japán fővárosban nagy ünnepség keretében adták át az olasz, német és thaiföldi nagyköveteknek azokat a díszkardokat, amelyeket olasz, német és thaiföldi tiszteknek adományoztak. A német és olasz nagyköveteknek egyenkint három-három, a thaiföldi követnek pedig két ilyen díszkardot adtak át. A díszkardokat a hagyományos szertartásokkal tisztították meg és azok rendkívül értékes, művészi kiállításuk.

— **Brit hadihajók feltartóztattak több spanyol kereskedelmi hajót.** La Lineából jelenti a Rador: Brit satahajók a gibraltári szorosban megállítottak hat spanyol gőzöst és arra kényszerítették azokat, hogy befussanak a gibraltári kikötőbe, ahol szigorú ellenőrzésnek vetették alá a spanyol hajókat.

Minden családban legalább egy

„HANGYA” üzletrész!

Egy üzletrész 1000 lei, részletekben is törleszthető, beiratási díj 50 lei. Üzletrészjegyzés naponta, vasárnapokon is d. e. 9-12 óráig.

„Jucnica - Hangya”

Fogyasztási Szövetkezet

Tim'soara l., Bul. Regina Maria 8

— **A timisoarai ügyvédi kamara új ideiglenes bizottsága.** A hivatalos lapban megjelent határozat szerint a timisoarai ügyvédi kamara ideiglenes bizottságát feloszlatták és a következő ideiglenes bizottságot neveztek ki: dékán Baciu Aurel ügyvéd, a bizottság tagjai: Iorgulescu Spiridon, Dobosan Ioan, Grosorean Cornel, Istfan Petru, Tenchea Ioan, Balta Coriolan, Popovici Ioan, Petric Iosif, Giolac Ioan, Dutschák Frigyes, Mayer János és Gropsianu Mihail.

— **Kicsalták az elmebajos asszony pénzét, majd betörésre bujtották.** A kassai rendőrség bünvádi eljárást indított Oicjnyik József kőművesegéd és ennek ismerőse, Német Anna ellen, mert Kasper Jenőné, született Krehel Mária negyvenéves, kassai elmebajos lakosnőtől többszáz pengőt csaltak ki, majd betörésre bujtották fel, amit a gyengeelméjű nő el is követett. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy Kasper Jenőné feltört egy lakást és onnan három gyermekkoosira való ruha- és ágyneműt, ágytakarókat, cipőket, valamint szappant és lisztet hor-dott el, mit az ószeres piacon azonnal értékesített is.

Hushiány a hus Eldorádójában

Az argentinai kormány nagy gondolkodással küzd, hogy birkózzék meg a drágasággal és az élelmiszerhiánnyal. Napról-napra drágább lesz a hus, ami annál meglepőbb, mert Argentína akárcsak egy egész világrészt is el tud látni ezzel a fontos táplálékkal, fagyaszott hus vagy konzerv formájában. Eppen ez a baj. A husexport mostanában óriási hasznot biztosít a szállítóknak, így azok édeskeveset törődve honfitársaik szűkös kérésével, mind nagyobb és nagyobb tömegek dobna a külföldi piacokra. Így most napirend van a hus Eldorádójában, hogy az argentinai vagy egyáltalában nem tudnak megszokott pccsenyéljűkhöz hozzájutni, vagy oly borsósan fizetik meg annak árát, hogy már felesleges is a hus megfűszerezni. Az argentinai kormány mo-veget akar vetni ezen lehetetlen állapotnak, hogy akarja szabályozni a huskivitel, hogy juson is, maradjon is.

— **XII. Pius pápa piüspöki ezüstjubiléuma.** Május 14-én üli meg XII. Pius pápa piüspöki szenteltése huszonötéves ezüstjubiléumát. A Szentatya ez ezüstjubiléumát az egész katolikus világ megünnepli. A pápa a jubileum előestéjén, május 13-án félhét óra kor rádiószózatot intéz a világhoz. A jubileum napján ünnepélyes nagymisést mond a Szent Péter-bazilikában. A timisoarai egyházmegyeben, mint már jeleztük, a jubileumot követő vasárnapon, május 17-én ünneplik az egyházmegye hívei, valamennyi templomban. Krisztus földi helytartójának apostoli ezüstjubiléumát.

— **Indiából hazarendelik az amerikaiakat.** Washingtoni kormány elrendelte, hogy az Indiába élő három ezer amerikai állampolgár hagyja el Indiát és térjen vissza az Egyesült Államokba.

— **Egyiptomi és szovjet diplomaták barátkozás.** Tuniszból jelenti a Rador: Az egyiptomi külügyminiszteri felhatalmazta az egyiptomi követségek és külképviseleti szervek személyzetét, hogy névjegyeket kicserélhessék a szovjet diplomatákkal és azo meghívását is elfogadjassák. Eddig ugyanis nem állt fenn kapcsolat az egyiptomi és szovjet diplomaták között. Az egyiptomi kormány eddig még beutazási engedélyt sem adott olyan személyeknek, akiknek utlevélből kitűnt, hogy szovjet területen utaztak át.

— **Fogsághól megszökött francia tábornok.** Berlinből jelenti a Rador: Giraud francia tábornok, akimint hadifogoly a königsteini erdőben levő fogolytábor lakója volt, megszökött. Giraud tábornok betevolt és ezért társainál nagyobb szabadságot élvezet. Ezt a körülményt arra használta fel, hogy megszökjön az erdőből. Kézrekerítésére százezer márkát jutamat tüztek ki. Azokat, akik szökésében segítik, halálai büntetik.

— **Az angol királyi család a Buckingham palotából magánlakásba költözik.** Stockholmi jelentés szerint György király és Erzsébet királyné — min az Aftonbiadet londoni tudósítója jelenti — elhagyja a Buckingham-palotát. Az angol királyi pár magánlakást bérelt Londonban. Ezt a lakást külön építették az angol királyi család részére egy vasból és acélból épült üzletházban, amely nagymértékben védelmet nyújt repülőbombák ellen.

— **Tizenöt vezető zsidó diplomatája van az Egyesült Államoknak.** A Philadelphiában most megjelenő „1942. évi zsidó évkönyv” hivatalos adatai szerint az Egyesült Államok nagykövetei között tiz, míg a követei között öt zsidó van.

FORUM (Arad)

a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

A világ nyolcadik csodája

Egy élő tabábu csodálatos kalandjai

UFA ONC-hiradó — Diákoknak engedélyezve.

PINOCCHIO

Előadások 5. 7-15 és 9-30 kor

MÁJUS 3-ÁN SEGÍTSETEK AZOKAT, AKIK DOGOZNAK, DE NEM TUDJÁK HIÁNYTALANAN FEDEZNI SZÜKSÉGLISTUKET.

Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök ellenkörtön. Bucarestből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök április 25-én ellenkörtönbe került. A Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök április 25-én ellenkörtönbe került. A Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök április 25-én ellenkörtönbe került.

Hitler kancellár felbontalmazása. Berlinből jelenti a Rador: A német birodalmi hivatalos lap április 25-én közli a birodalmi gyűlés által Hitler vezetésével kancellár részére megszavazott teljes jogú felbontázásról szóló törvény szövegét.

NYUGDIJFIZETÉS TIMISOARAN. A timisoarai pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya közli, hogy az április havi nyugdíjak kiutalása a következő hónapban történik: Április 30-án délután az 1-700 és 701-3000, május 1-én az 1301-2000 és 3601-4000 közötti nyugdíjak, május 1-én délután a 2001-2500 és 4001-4300, május 1-én délután a 4301-6500 sorszámú közötti nyugdíjak kerülnek kiutalásra. A nyugdíjasok érdeklődését illetően a nyugdíjigazgatóság mindenfelé elérhető.

Száznegyevenegyház felkelő erőkkel. Zágrábról jelenti a Rador: Bosznia és Szlávia területén gyors ütemben terjed a kommunista bandák uralma. A szláviai Pakrácból azt jelentették, hogy az erdők közelében egy erdőben heves harc során 108 ember elesett, nyolcat pedig élve elfogtak. A felkeletkezett erők készleteik voltak. Többek között 15 vadászpisztolyt, zabot és tengerit, valamint husz szarvasbőrt találtak náluk.

Adományok. A dr. Kakuk napközi gyermekotthon számára Imets Lajos ezer lejt, a fratellai napközi otthon számára F. Gy. kétszáz lejt, a Kardos napközi otthon számára pedig H. Gy. négyötven lejt adományozott. A timisoarai dr. Kakuk napközi otthon javára Erzsébet kétezer lejt, N. N. lejt, Szent Antal nevében egy jötevé ötven lejt, és Józsefné pedig tovább adományozott.

ROMÁN OPERA

Pénteken, május elsején este fél 9 órakor, vasárnap, május 3-án, délután 11 órakor mérsékelt helyárrakkal

IONESCU GYÖRGY
 zongorán kíséri:
FILIONESCU
 Jegyek az Opera pénztáránál, Timisoara

Resita új állomást építenek. A Resita Művelődési és Sportegyesület kezdeményezésére Resita régi állomás épületét lebontják és új, modern, emeletes állomásépületet építenek a helyére.

Orvosi hír. Dr. Kovács Ernő (medic evreu) orvos-nőorvos rendelőjét áthelyezte. Timisoara I. Mociion 2. szám alá (Eulevardul Carmen Sylva) költöztet. Rendel: délután 10-12-ig, délután 5-7-ig. Telefon 43-19.

Zsidórendelet a megszállt francia területen. A megszállt francia területen a megszállt Franciaország német katonai főparancsnoka rendeletet bocsátott ki a zsidó elleni rendszabályokról. A rendelet, amely kiadását követően azonnal életbe lépett, kimondja, hogy a megszállt területen élő zsidók kötelesek beszolgáltatni rádió- és televíziós készülékeiket. Ezenkívül megtiltja a zsidók számára, hogy ipart, vagy bármiféle önálló foglalkozást folytassanak.

Elasott kincsekre bukkantak egy spanyol városban. Úgy látszik, történelem még csodák mosolygós is és akadnak szerencsés emberek a világon. Egy kertjében vagy házában mesés kincseket találtak elrejtve a föld alatt. Amint a spanyolországi spanyol városból hírül adják, a városka egyik kertjében elásott kincsekre bukkantak. A földből arany- és platinarudak kerültek elő, régi aranyérmék, egy briliánsokkal telt korsó és nagymennyiségű ékszer. A mesés kincsekkel azonban nem egy ember elért. A kincsek elrejtését a kommunista erők végezték el, a forradalom alatt összeharcsolt kincsműveletről...

Hetven év alatt husz évet emelkedett az emberi életkor. Genfből jelenti: A svájci statisztikai hivatal most megállapítja, hogy 1870 óta az emberi életkor mintegy husz évvel emelkedett. Hetvenkét évesen született férfiak átlagos életkora 40, a nők 43 évesek. A századforduló idején ez a szám nem változott. 1935-37. évekre vezetett számítások azt mutatják, hogy a férfiak most átlagosan hatvan, míg a nők hatvanöt évet élnek.

A londoni tengerészeti szakértő megállapítja:

Ijesztő méreteket öltenek az amerikai hajótérvesztések

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Az Egyesült Államok hadügyminiszteriuma közölte, hogy az Island szigetén állomásozó angol-amerikai csapatok főparancsnoka, Henry Osborne Curtis angol tábornok helyett Charles Bonesteel amerikai tábornok lett.

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni „News Chronicle” tengerészeti cikkírója a szövetségesek legutóbbi hajótérvesztéseivel foglalkozva megállapítja, hogy a tengelyhatalmak tenger-

alattjárói főleg az amerikai partok mentén folyó hajózás ellen intézik támadásaikat.

Megjegyezte a cikkíró, hogy az északamerikai tengeri veszteségek ijesztő méreteket öltenek.

Ha tekintetbe vesszük az amerikaiaknak Kelet-Ázsiában és az Indiai-óceánon elszenvedett veszteségeit akkor megállapítható, hogy az amerikai tengerészeti helyzete „nagyon súlyos” — fejeződik be a „News Chronicle” cikke.

Brit légivereség a Csatorna felett

A német vezérfőhadiszállás közlése szerint hétfőn a déli órákban nagyszámú brit repülőgépek köztelenül akart német terület ellen támadást intézni. A német vadászgépek azonban még a Csatorna felett szembeszálltak a támadókkal és menekülésre kényszerítették azokat. A légiharcokban hét brit repülőgépet lelőttek. Néhány brit bombázó, vadászgépek kíséretében, délután is támadást kísérelt meg. A part

felé igyekvő brit repülőket visszaverték és akkor kilenc ellenséges gépet pusztítottak el. A brit légierő tehát hétfőn csak az északfranciaországi partvidéken tizenhat repülőgépet veszített. A brit hírszolgálat a hétfői támadásokkal kapcsolatban tizenhét brit repülőgépet elvesztését ismeri be. Ezek közül két gép bombázó és tizenhat vadászgép volt.

London és a tehermentesítő hadjárat

A londoni sajtó a legnagyobb tartózkodással ír a Szovjet által követelt tehermentesítő hadjáratairól. Az angol lapok nyomatékosan a legnagyobb óvatosságot tanácsolják ebben a kérdésben és hangsúlyozták, hogy az erre vonatkozó határozatot nem szabad elsielni. Különösen lord Beaverbrook felfogását bírálják, aki a tehermentesítő arcvonal azonnali megalakítását sürgette. A lapok a lord álláspontját katasztrófálisnak minősítik.

ELSÜLYEDT AMERIKAI ROMBOLÓ

Amszterdamból jelenti a Rador: A brit hírszolgá-

lat közlése szerint az északamerikai tengerészeti miniszterium jelentette, hogy a Sturevant nevű torpedóromboló a floridai partok közelében elsüllyedt. A hajó vizalatti része robbanás következtében megsérült és ez okozta elsüllyedését. A torpedóromboló 1100 tonnás volt és huszonhétézer lőerős gépek hajtották. Hosszúsága 94 méter, szélessége 9.3 méter volt. Legénysége 122 emberből állt. A hajót 1919-ben bocsátották vízre és 1921-ben modernizálták. Négy 102 mm. ágyúval és tizenkét torpedóvető csővel rendelkezett.

FOLGAROK, KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK
KÖTELESSEGEITEK az ország iránt, mint ahogy a katonák a harcúteremen megteszik: Jegyezzenek visszatérési kölesont!

Egyházközségi adó az Erzsébetvárosban. A timisoarai III. ker. romai kat. egyházközség vezetősége értesíti tagjait, hogy a 1942/43 évre szóló egyházközségi adót a kötelező mértékben 30%-kal felemelte. A felemelést feltüntető új kivetési lajstrom, valamint az erre vonatkozó költségvetés f. é. április 28-tól május 6-ig az egyházközségi irodában (Str. Porumbescu 2) közzemlére ki vannak téve, mely idő alatt azok délutánonként 4-6 óra között megtekinthetők.

Tüvész egy amerikai kikötőben. Száz év óta nem volt oly pusztító tüvész, mint a salvadori Acajutla kikötőben. A tüz először a raktárházakat támadta meg, ahol több millió dollár értékű kávé lett a lángok martaléka. Csakhamar kigyulladt a város háza, a rendőrség épülete és a főposta is, majd a kikötő körül fekvő egész városnegyed. A tüzoltóság az elemi tüzvésszel szemben tehetetlennek bizonyult, így az annak nyomán támadt járv. felmérhetetlen.

TAKAREKOSKODJUNK A KENYERREL!

Anyakönyvi hírek. A timisoarai anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születések: Bodorin Anatol MAT-felügyelő fia Mircea, Schummer Artur magántisztviselő fia Walter, Bodó István dr. ügyvéd leánya Márta, Szabó Pál vasuti lakatos fia Sándor, Matiuta Gheorghe rendőr leánya Livia, Lefkoviits Bernát kereskedő leánya Judit, Föbger Ádám asztalos leánya Ágnes, Weisz János kertész leánya Gerlinde, Petrovits Sándor vasuti lakatos fia Tomisláv. Meghaltak: Hajza Borbála, 72 éves; Mangheveici Cherchezne Hiller Hedvig, 43 éves.

Keserői részvénytársasági jelentés. A Burma Olaj Részvénytársaság jelenti, hogy az utóbbi fél évre az összes esedékes osztalékot kifizeti részvényenként ötszázalékos alapon. Ugyanekkor azonban jelenti a társaság azt is, hogy az évről-évre osztalékot, amely a múlt esztendőben tíz százalékot tett ki, már nem tudja biztosítani a japán hadműveletek előhaladása miatt.

Értékes történelmi adatok a csomagolóiparban. Königrätzből hírül adják, hogy Timischk városának történelméről igen értékes adatok kerültek napvilágra egy különös véletlen folytán. A város egyik mészáros csomagolási célokra régóta egy csomó ócska könyv lapjait használta. Az egyik vevőnek egy tanárnak feltűnt a papírra nyomott szöveg régies stílusa és nyomdátéchnéje. Közelebbről megvizsgálta és megállapította, hogy a szöveg a város történelmére vonatkozó adatokat tartalmaz — az 1650-től 1790-ig terjedő időszakból. Az értékes szöveget a városi múzeumnak adták át.

Palesztinában százezer zsidó jelentkezett hadiszolgálatra. Washingtonból jelenti az NST: Johnson coloradoi szenátor a szenátus ülésén foglalkozott Churchill angol miniszterelnöknek a zsidó kérdésével, hogy az 1942. évi háború arculatát a szövetségesek emberanyagának válsága jellemzi. Johnson erre való hivatkozással azt javasolta, létesítsen az angol kormány Palesztinában tisztán zsidókból álló csapatokat. A szenátor, javaslatának alátámasztására utal arra a brit közlésre, hogy Palesztinában eddig háborús szolgálatra jelentkezett és így 24 óra alatt behívható 100.000 zsidó.

Ugyeletes gyógyszertárak

Szerdán, április 29-én Timisoaran a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban az Unirii-téren levő Ionescu-Heyer-gyógyszertár, Gyárvárosban a Stefan cel Mare-uton levő Jahner R.-gyógyszertár, Erzsébetvárosban a Carol-ton levő Keller-gyógyszertár, Józsefvárosban a Varescu-uteában levő Braun-gyógyszertár, Mehalában a Corvin-, Fratelia- a Panajoth- és Freilonban az Emerici-gyógyszertár.

Mozi

Horvát filmvállalat létesül. Zágrábi jelentés szerint „Croatia-film” címmel állami filmvállalat létesül. Az új filmcég bár önálló jogi személy, mégis a miniszterelnökség propagandahivatalának felügyelete alatt működik. A filmvállalat folyóiratot is ad ki és a közeljövőben megkezdí filmgyártási tevékenységét.

Újabb mozirendelet Magyarországon. Budapestről jelenti: A magyar hivatalos lap közli a belügyminiszter rendeletét a mozgókép-képzőművészek juttatási rendjére vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról. A rendelet szerint Budapestben bemutató mozik hétköznap legfeljebb négy, vasárnap és ünnepeknapokon pedig legfeljebb öt előadást tarthatnak.

Egy csók az élet — a legújabb finn film. Sil-lanvää: Egy csók az élet című Nobel-díjas regénynek filmváltozatát most mutatják be a magyar főváros mozinképzőművészeiben. A filmváltozatban a finn színésznő legkitűnőbb képviselői elevenítik meg a főszerepeket.

A Beszélő köntös Németországban. A Beszélő köntös című magyar hangosfilm megkezdte világszerte a karrierjét is. Németország, ahol most mutatják be a filmet, százezer máriát kínált fel ezért a díjazásért. Az összeg nagyszámú beszedésen bizonyítja a film értékét. A díjazás Mikesz Kálmán írása nyomán készült. A főszerepeket Tasnády Mária és Csontos Gyula alakítják.

SPORTTESEMÉNYEK

Vasárnap megindul az Alexandrescu-kupa bajnoksága

A Chinezul-CAMT hétfőn este felhívta telefonon a központi szövetséget és érdeklődött, hogy vasárnapra van-e valamilyen hivatalos mérkőzése. A szövetség titkára tudatta, hogy a Román-Kupa vasárnapra kitűzött furdolójában a Chinezul-CAMT-nak nincs kisorolt mérkőzése, csupán két hét múlva lesz. Az ellenfél természetesen még nem ismeretes.

A Chinezul-CAMT ezt bejelentette a tegnapi este kerületi ülésen és most már semmi akadálya sincs annak, hogy az Alexandrescu-kupa bajnokságot teljes fordulóval vasárnap megkezdjék. A sorsolás szerint ebben az első fordulóban máris igen érdekes találko-

zók vannak: A Chinezul-CAMT—Banatul, a CFR—Ripensia és a Progresul—Electrica mérkőzések mind igen jó küzdelmeket ígérnek. Ugyan a Chinezul-CAMT-nak, mint a CFR-nek visszavágnyalója van a vasárnapi ellenfelel szemben, míg a harmadik mérkőzésnél az erőviszonyok kiegyenlítettége hozza majd a nagy harcot.

Előreláthatólag az egy pályán lejátszásra kerülő délutáni kettős mérkőzés a CFR—Ripensia és a Chinezul-CAMT—Banatul a Banatul pályán kerül előtérre.

A német válogatott a magyarok ellen már „együtt van”

Herberger, a németek birodalmi edzője nyilatkozott a német—magyar mérkőzéssel kapcsolatban:

— Nem lehet a vasárnapi budapesti mérkőzést a tavalyi nagy győzelmünk szemszögéből nézni, mert könnyen súlyos hibát követnénk el ezzel. Ez a tavalyi eredmény nem jelentette azt, mintha a magyar labdarugás lemaradt volna a nagy versenyből.

— Még sohasem győztünk Budapesten és most is minden bizonnyal tetterős ellenféllel állunk majd szemben. A magyar csapatban ugyan helyet kapnak majd rutintalan fiatalok és így több esélyt adok az én jártasabb idősebbjeimnek.

Herberger a ludwigsburgi mérkőzés után Stuttgartban is játszatta a csapatát, amely 12.000 néző

előtt bizonyította, hogy „jól együtt van” és kitűnő játékkal 10:0 arányban győzött. A mérkőzés alapján kialakult az a csapat, amely már véglegesnek tekinthető és megegyezik a spanyolok ellen szerepeltetett együttesel: Jahn — Janes, Miller — Kitzinger, Rohde, Sing — Dörfel, Decker, Conen, Walter, Durek. Ezen a csapaton már aligha változtat Herberger.

Ezzel szemben a magyar válogatott csapat összeállítása a hét vége felé kerül nyilvánosságra, mivel a válogatott játékosok közül Kincses, Bodola, Dudás, Gyetvai és Olajkár II többé-kevésbé sérült és csak ekkor lehet majd látni, hogy játszhatnak-e vasárnap. A magyar csapat különben Diósgyőrött készülődik a nagy visszavágóra.

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64

Az előadások kezdődnek:
Szombaton 3, 5, 7:30 és 9:30 órákor
Vasárnap 11:30, 3, 5, 7:30 és 9:30 órákor
Hétfőn, kedden és szerdán 5, 7:30 és 9:30 órákor

Ma szerdán utoljára a zöld kalóz leánya

Holnap csütörtöki kezdettel a német filmművészet legmulatságosabb és legszemélyesebb zenés vígjátéka

Szerelem... Boldogság...

Hans Rühmann
Hertha Feller
Ida Wüst

Tengeren és tenger alatt

II.

A tengeri hadviselésben sikerrel alkalmazzák a németek az ellenséges hajópusztításnak azt a módját, amelyet talán magános cirkálóknak lehetne elnevezni. Amíg ugyanis a Földközi és Északi-tengeren a légi flottával együttműködő olasz és német tengeri erők főleg rajokba tömörítve végzik az ellenőrzést és csapnak le a felfedezett ellenséges hajókaravánokra, addig az óceánokon, az ott cirkáló buvárhajókon kívül, magános hadihajók szántják a végtelen vízfelületet azzal a rendeltetéssel, hogy utját állják a gyülekezési pontok felé siető kereskedelmi gőzösöknek s, ha alkalom adódik rá, kárt tegyenek az ellenség hadiflottájában is. Kimondottan e célra építették és szerelték fel a németek a Graf von Spee, Admiral Scheer és Deutschland „zsebpancélókat”, amelyeknek eredményes kalandozásáról annakidején számos jelentést kaptunk. De átalakítottak számos kereskedelmi hajót is ezzel a rendeltetéssel. Olvashattuk, hogy a Kormoran német segédcirkáló a Csendes-óceánon harcra bocsátkozott egy ausztráliai rombolóval és azt rövid ágyuharc után tengerfenékre küldte. Vagyis a német leleményesség és katonai erény hatalmas szövetségest állított a maga pártjára: az óceánt.

Fényképeken hatalmas, büszke alkotmányoknak tűnik egy hadihajó, míg a valóságban, az óceán beláthatatlan vízfelületén elenyésző pontocská csupán, amelyeknek felfedezése, különösen, ha maga is bujkálni igyekszik, igen körültekintő, türelmi játéknak beálló kutatást igényel. Magános hajó számára nincs jobb rejtkehely e végtelen vizeknél. Láthatatlan tud maradni s így váratlanul csaphat le az útjába kerülő szálmányra, mert hiszen nincs olyan tengeri hatalom, amely páncélos rajokat állíthatna kíséretül minden egyes hajója mellé.

Már az első világháborúban kipróbálták a németek a tengeri hadviselésnek ezt a hatásos fegyverét. Emlekezhetünk az Emden esetére, amelyről számos könyv és szaktanulmány jelent meg, sőt filmre is vetítették, mint az akkori tengeri háború egyik legizgalmasabb mozzanatát. A 3592 tonnás, 5 ágyúval felszerelt Emden vakmerő vállalkozása valóban meg is érdemelte ezt az érdeklődést. Egyike volt a távolkeleti német hadiflotta őrhajóinak és Spee tengernagy rajához tartozott, amelynek támaszpontja a kínai Csingtau-ban (akkor még német gyarmat) volt. Az öt egységből álló rajt később átvezényelték az Északi tengerre, ahol résztvett a falklandi ütközetben. A távolkeleti vizeken csak az Emden maradt vissza azzal a parancsal, hogy igyekezzék minél erősebben zavarni az ellenséges hajóközlekedést a Csendes, valamint az Indiai óceánon. Az Emden parancsnokának, Müller kapitánynak első dolga volt, hogy átfestette a hajót és a harmadik mellé még egy negyedik kéményt szereltetett fel rá. (A hadijog megengedi az álcázást.) Kitűnően bevált a csel. Az átalakított, áruhajót később gyakran változtatott Emden mellett számtalanszor haladtak el angol, francia és japán hajók, anélkül, hogy ráismertek volna a lázasan kutatót ellenfélre. Megesett az is, hogy egyik-másik ellenséges cirkáló rájött a kiletére, ekkor viszont az Emden-t fölényes sebessége mentette meg a pusztulástól. Négy hónapon keresztül kalandozott így von Müller kapitány hajója s ez idő alatt 16 angol gőzöst süllyesztett el.

Legvakmerőbb haditettét 1914 október 28-án hajtotta végre az Emden. Angol zászló alatt behatolt Penang kikötőjébe, aztán a parttól 400 méternyire megállt, kitűzte a német hadizászlót és torpedót lőtt az előtte horgonyzó Zsemtoz orosz cirkálóra, amely a találat következtében hamarosan elsüllyedt. Ezután teljes gőzzel menekülni igyekezett. Közben egy fran-

Rádío

SZERDA, ÁPRILIS 29

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Könyv- és rádióposta. 12.30 Százharmónika zenekar. 13.30 A katona órája. 13.50 Németnyelvű hírek. 14.30 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.50 Németnyelvű hírek. 18.30 Az ifjúság órája. 19.15 Énekhangverseny. 20. Rádióhíradó. 21. Akkordeonszámok. 20.40 Előadás. 21. Német óra. 22. Hanglemezek. 22. Rádióhíradó, sport. 22.20 Zongorahangverseny. 23. Könnyű zene hanglemezeiről.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemezek. 10.15 A rádiózenekar hangversenye. 11. Hanglemezek. 11.40 A déli tengerek szörnyei (F. vasas). 12.10 Szalonzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajszolgálat. 14. Ifjúsági énekkar hangversenye. 15. Hírek. 15. Kassa műsorából. 16.15 A kövér gyémánt felolvasás. 16.45 Hírek. 17.15 A japán légi cseresznyevirág (Előadás). 17.30 Cigányzene. 18. Felolvasás Portugáliáról. 18.20 Katonaműsor. 19. Hírek. 19.20 Küllgyi negyedóra. 19.35 Est a zeneművészeti főiskoláról. 20.35 Szeretlek (Rövid színjáték). 21.20 Német indulók. 21.40 Hírek. 22.10 Magyar tánc, majd tánczene. 23. Hírek. 23.25 Könnyű zene.

Budapest II: 18.30 Cigányzene. 18.20 Francia nyelvi óra. 18.50 A rádiózenekar hangversenye. 20. Hírek. 20.10 Felolvasás. 20.30 Ének.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 30

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Könyv- és rádióposta. 12.30 Mandolin-négyes. 13.30 Zongorahangverseny. 13.40 Az európai film bemutatása. 14. Németnyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.50 Németnyelvű hírek. 18. Asszonyok órája. 18.20 Ének-kettős. 19. Hangverseny. 19.15 Énekkari hangverseny. 20. Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21. A szimfonikus zenekarának hangversenye. 22. Rádióhíradó, sport. 22.20 A szimfonikus zenekar folyó hangversenyét. 23. Könnyű zene hanglemezeiről.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek hanglemezeiről. 10.15 Szalonzene. 11.20 Olasz zenekari műsor. 11.40 Elfogyott a mese. 12.10 A rádiózenekar hangversenye. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Cigányzene. 14.30 Hírek. 15.20 Zongorahangverseny. 15.45 Ének. 16.15 Ruzsin műsor. 16.45 Hírek. 17. Filharmonikus zene. 17.35 Kertészeti tanácsadó. 18. Tánczene. 18.35 Felolvasás. 19. Hírek. 19.20 A legszebb hónap címmel májusi versek. 20. A legújabb európai film bemutatása. 20.35 Magyar tánc. 21.15 Kipróbált recept (Hangjáték). 21.40 Hírek. 22.10 Katonazene. 23. Idegennyelvű hírek. Magyar nóták. 24. Hírek.

Budapest II: 17.35 Tánczene. 18. Gyorsírás. 18.25 Énekkar hangversenye. 18.50 Felolvasás. 19.10 Cigányzene. 20. Hírek. 20.20 Felolvasás. 20.45 Szalonötös.

cia romboló tűnt fel a kikötő előtt, a Mousquet, és alá vette a német hadihajót. Az Emden pompásan ellenállt, azonban ezáltal is kitétek magukért: telitalálattal levegőbe röpitették az ellenséges rombolót.

1914 novemberében indult az Emden utolsó landjárja. Müller kapitány a Kokusz-szigetek felé nyitotta a hajóját, hogy felrobbantsa az ottani táviróállomást, amely jelentéseivel több esetben résztvette vállalkozásait. Sikerült is partra szállítani egy műszaki osztagot, de közben a táviróállomást leadta a vészhiért: „Idegen hajó a kikötőben!” A rajleket a közelben cirkáló 5400 tonnás Sidney felfogta s körvonalai nemsokára feltűntek a kikötő előtt. Gépének teljesítménye ezáltal is menthető volna az Emden, Müller kapitány azonban vakmerően felvette a harcot az erősebb, ágyúval felszerelt ellenféllel. Órákon keresztül tartott a borzalmas tüzpárbaj. Az Emden lövedékei súlyos károkat okoztak a Sidney fedélzetén s már fölénybe került a szintén megrongált német hajó, amikor az ellenség egy jól irányzott bombával megsemmisítette a kormányberendezését, mire a német Emden zátonyra futott.

Azóta persze tökéletesedett úgy a „bujkáló hajók” például ma már rádióállomásukat is csak a legújabb technika, nehogy magukra vonják az ellenség figyelmét. A világháborúban számos angol áruhajó is így hollétét és került német torpedókra, miként megállapított tény az is, hogy az orosz japán háborúban a Vladivostok felé igyekvő orosz hajóraj vesztét a sűrű távirózáros okozta, amely jeleket pontosan felfogtak Togo admirális flottájának finom műszerrel. Mindezenre igazalmas kalandozások adódnak ma is. Részleteket azonban, érthető okok miatt csak a háború után ismerhetjük meg. (—)

ARO (voit Central), Arad. Telefon 24-42

Holnap csüdtől ünnepélyes premier az ARO-moziban (Arad)

Az olasz filmgyártás remeke, egy különleges film, melynek szerelője szebb, bájosabb, edesebb mint DEANA DURBIN

Az első virágzás ALIDA VALLI-val a főszerepben.

Az idei szezon legszebb és legkülönlegesebb filmje, melyet a búzresteri ARO-mozi husvét óta zsúfolt házak mellett mutat be. - Iolón gások elkerülése végett jegyeltőv d. e. 11 óráig

AROMOZI
RAD

KÖZGAZDASÁG

A tűzifa új legmagasabb ára

A hivatalos lap legutóbbi számában a katonai és erri ellátási államtitkárság rendelete jelent meg, amely szabályozza a tűzifa legmagasabb árát. Ezáltal hántolatlan keményfa-féleségek franco rendeléssel állomáson vagy dunai uszályhajón átadva a következők:

- Timisoara 17.000 lei, Brasov 15.800 lei, Arad 5.400 lei, Turda 15.200 lei, Blaj 15.200 lei, Gagej 15.200 lei, Sibiu 15.000 lei, Fagaras 4.600 lei, Alba-Iulia 13.600 lei, Deva 3.600 lei, Sighisoara 13.400 lei, Beius 3.200 lei, Oravita 13.200 lei és Turnu Severin 14.400 lei.

A lehántolt tölgy, gyertyán, berkenye és cserfa benns vagonátételben 3000 leiel drágább a felsővárosokban, ugyanekekora a fűzfa, nyárfa és nyír 100 leiel olcsóbb. Az árak, amelyben valamennyi legi illeték és adó benne foglaltatik, franco rendelési állomás értendő a vásárlóra. A szekérrel, tehergépkocsival, vagy bármilyen más szállító eszközzel szított tűzifa ára (vasutat kivéve) a vasuton tört fára megállapított árral azonos.

Kívétel képez ebben a tekintetben a többi között Brasov, Arad és Timisoara, ahol az erdőből közvetlenül a vásárló lakására szállított fa vagononként 2000 leiel drágább, mint a fenti összegek.

A megyei prefektusok a megyei ellátási és árörző hivatal véleményezése után, valamint a illetés erdőigazgató bevonásával az alábbi szemponfigyelembevételével állapítják meg a tűzifa kiybeni árát a kitermelési helyen átvéve:

Azokra az erdőkre nézve, ahonnan állati vontatásokon vagy tehergépkocsikon történik a fa itása a városokba, az árat úgy számítják ki, hogy letó város részére megállapított franco lakás, y lerakat maximális árából levonják az erdőből a rló lakására vagy lerakatába történő szállítási segeit.

A falvakat ellátó erdők tekintetében az árakat elyi viszonyoknak megfelelően határozzák meg, emmiestre sem haladhatja meg a legjobb esetsem, vagyis amikor az illető hely a legközelebb az erdőhöz, tíz tonnás vagonátételben a 9000 leit gyfár. A tölgy galyak és rósék ára nem lemagasabb az illető helysége megállapított fa öt-

ven százaléknál. Az erőből a vasuti állomásra, átmenő lerakatokba vagy fogyasztó központokba szekereken vagy tehergépkocsin történő szállítás tonnáknkénti kilométer-viteldija 1-5 kilométer között 44 lei, 6-10 kilométer között 37 lei, 11-15 kilométer között 34 lei, 16-20 kilométer között 32 lei, 21-25 kilométer kö-

ÚJ SZAPPANÁRAK. A nemzetgazdasági miniszteriuma rendeletileg szabályozta a belföldi szappangyártást és a szappan árát. A glicerinmentes olaj és naftasav alapu NS jelzésű szappan gyári ára kilogramonként 59 lei, ugyanez kicsinyben 67 lei. A glicerinmentes olaj alapu S jelzésű szappan ára a gyárban 77 lei, kicsinyben 85 lei kilogramonként. A gyári árhoz csak a számlabélyeget és a négyeszázalkos nemzetvédelmi illetéket, a kicsinybeni árhoz pedig egyedül a nemzetvédelmi illetéket lehet számítani.

Táborba utalják a vállalatok románosításának szabotáioit. A munkaügyi miniszterium a központi románosítási hivatal jelentése alapján meggyőződött, hogy több esetben úgy a zsidó alkalmazottak, mint a mellőljük kirendelt és helyettesítésükre szánt román személyzet nem az előírásoknak megfelelően teljesíti feladatát. Az államtitkárság közli, hogy minden ilyen esetben táborba utalják a kihágókat.

Ujból megindult a rajnai hajózás. A rajnai személyszállítóhajó forgalom április elején a háboru harmadik évében is megindult. A hajók egyelőre még csak vasárnaponként közlekednek, május elsején azonban a napi forgalom is megindul.

Részvénytársaságok közgyűlési jegyzőkönyvének és mérlegének közzététele. A timisoarai kereskedelmi kamara mellett működő céghivatal közli a részvénytársaságokkal, hogy a közgyűlési iratokat bejegyzés végett be kell nyújtani a céghivatalhoz. A hozott határozatok kivonatát végrehajtásuk előtt a hivatalos lapban kell közzétenni. Az 500.000 leit meghaladó tőkájú és hitelt használó részvénytársaságok mérlegét felhatalmazott könyvelő írja alá, míg az 5.000.000 leinél nagyobb alaptőkájú vállalatok felügyelőbizottságában szakértő-könyvelőnek kell helyet foglalnia, míg a mérleg az igazgatóság és felügyelőbizottság valamennyi tagja aláírja.

zött 31 lei, 26-30 kilométer között 30 lei és 31 kilométeren felül ugyancsak 30 lei. Három kilométer távolságig egy tiztonnás vasuti kocsi tűzifa rakományának szállítása 1500 lei. Az árak mint legmagasabbak a legrosszabb utakra értendőek. A megyei prefektusok esetenként más-más árat léptetnek életbe.

A tűzifa vasuti szállítása bizonyos korlátozástól eltekintve teljesen szabad. A korlátozás közé tartozik az az intézkedés, amely szerint az Iliától keletre levő vasuti állomásokon rakodott tűzifát nem lehet ettől az állomástól nyugati irányba, míg a Valisoarától délre rakodott fát ettől északra szállítani. Az Olt-völgvében rakodott fát tilos Piatra Olt állomástól nyugatra és Turnu Rosutól északra irányítani. Ugyanílyan intézkedés van érvényben az Azuga állomástól délre berakott fára nézve olyan ételemben, hogy ezt nem lehet onnan északra küldeni.

A nagyobb fogyasztóhelyek ellátása tekintetében a katonai és polgári államtitkárság elrendelheti, hogy bizonyos tűzifamennyiségek oda irányuljanak és éppen úgy intézkedhet arra is, hogy bizonyos termelők előre megállapított fogyasztókat szolgáljanak ki.

A tűzifatermelők és kereskedők, akiknek akár a vasut, akár pedig magánosok területén az állomások vagy saját kirakodó helyükön tűzifa van tárolva, kötelesek bemutatni az ott kirakodott faszállítóleveleket. Amennyiben a tárolt fára a termelőknek nincsen rendelkezésük, forduljanak a katonai és polgári ellátási államtitkársághoz. A keskenyvágányu vasutal, kötélpályával stb. rendelkező

fakitermelő vállalatok igyekezzenek legalább olyan ütemben végezni a fának a vasuti állomásokra történő szállítást, hogy az onnan való elszállítás megszakítás nélkül folhassék.

Hasonló kötelezettséget ír elő az államtitkárság azokra a fatermelőkre, akik igás szekerekkel szállítják a fát. Ezek kötelesek szükség esetén kisegítő fuvarosokat szerződtetni a vasuti állomásra történő faszállításához.

FALUSI HATÓSÁGOK VASÁRNAP DÉLIG DOLGOZNAK. A földművelésügyi miniszterium a gazdák érdekében úgy intézkedett, hogy március 1-től december 1-ig a mezőgazdasági termelők ellátását szolgáló üzletek vasárnaponként déli két óráig nyitva tarthatnak. A falusi mezőgazdasági, közigazgatási és rendőri hatóságok vasárnaponként déli egy óráig hivatalos órát tartanak.

Török élelmiszerszállítmány Görögországnak. Egy török hajó, amely Görögországból élelmiszereket szállított megérkezett Pireusz kikötőjébe. Az élelmiszerszállítmányt a nemzetközi Vörös Kereszt juttatta a görög lakosságnak.

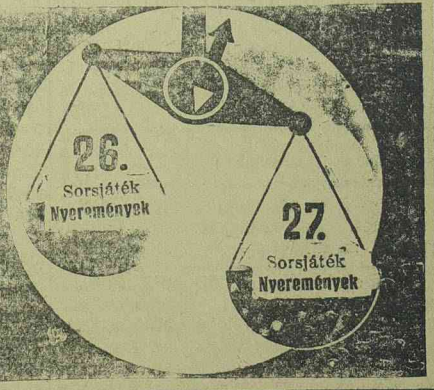
Határidő napló
ÁPRILIS 30:

- Visszacsatolási kölcsönjegyzés lejár.
- A mezőgazdaság szükségleteire eddig a napig importált dughagyma mentesül a tulajdonképpeni vámilletéktől.
- Minden tiztonnás vasuti kocsirakomány napra-torgómag átadójának 16.000 lei prémiumot fizetnek. Gyapjgyűjtés befejeződik.
- Az 1942-43. pénzügyi évről szóló adóvallomások benyújtásának utolsó napja.
- Repülőbélyegeknek okmánybélyegre történő be-cserélése eddig a napig kérhető a helyi CAM lerakatoktól.
- Üzleti könyvek lapjai után fizetendő illetékkülön-bözet bírságmentes kiegyenlítése a pénzügyigazgatóságán.

Állami Sorsjáték
HOLNAP

HUZÁSA
a 27. sorsjáték
1. osztályának

Uj teru — Uj nyeresi lehetőség!

A timisoarai városi mozik műsora

CAPITOL

Az UFA remekművel!

Hazatérés

Főszerepben: Paula Wessely, Attila Hörbiger, Paul Wernicke.

THALIA

Pogány vágyak

Főszerepben: Olga Tschehova és Hans Holt

APOLLO

Mulatságos komédia

Kíruccanás

GERALDINE KATT, HANS BRAUSEWETT

A „Darul Ostasului” javára 5 órákor az Apollóban, 7 órákor a Thaliában és 9 órákor a Capitolban a 35 év előtti néma filmek bemutatása

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor

Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órákor

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetősi díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségközzel jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Álláskeresés rovatban tíz szóig tizenöt leí, minden további szó kettő leí. Minden más rovatban tizenöt szóig harminc leí, minden további szó három leí. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelzés és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Szobák mellé keresek ügyes, minden szakácsnőt, magas fizetéssel, azonnali belépésre. Közlebbit Timisoara II., St. O. Iosif-utca 32. szám. (1031)

Tölfosztáshoz asszonyt keresek. Cimeket a Timisoarai kiadóba kérem leadni. (5101)

Sürgősen keresek gyermekszertető, szolid, jó házaszont, aki a német nyelvet bírja. Ajánlatokat „Vidéki gazda” jellegére a timisoarai kiadóba kérek (3546)

Jól főző mindenestől szakácsnőt keresek május 1-re. Timisoara I., Diaconovici Loga-ut 18. szám, I. emelet, ajtó 3. szám (1061)

Elsőrendű politurozónót keresünk. Andor Stefan asztalos, Timisoara II., Săguna-utca 13. szám. (1060)

Keresek aranyban és ezüstben perfekt fogtechnikust. Cim a timisoarai kiadóban. (1054)

Asztalossegéd felvétetik. Jelentkezni: Arad, Str. Cicio Pop 10. (2220)

Mindenes, megbízható, 2 tagú családhoz felvétetik. Arad, Str. Gh. Ionescu 17. sz. I. emelet. (2212)

Állást keres

Mentőképes, katonaságtól mentes könyvelő állást keres, román, német és magyar nyelvben perfekt. Cim Reclama hirdetőben Arad, Str. Eminescu 8. szám (2204)

Egyedülálló komoly urinő bizalmi állást keres, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Uradami háztartás minden ágában jártas, pedáns, önálló. Vidékre is megy. Ajánlatokat „Kiváló” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (1055)

Lakás

Butorozott kis utcai szoba szerény fiatal embernek kiadó. Timisoara I., Olimp-utca 13. szám. (1026)

Két kis szobából álló központi fűtéses belvárosi lakásomat háromszobás, ugyancsak belvárosi lakással elcserélném Aradon. Ajánlatokat a Reclama hirdetőbe kérek Eminescu 8. szám alá „lakáscsere” jellegére. (5100)

Két-három szobás lakást keresek Aradon a belvárosban. Babuczay, Eminescu-utca 8. (5101)

Különbejárattal nagy parkettás butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, keresztény házban és családnál, nem zónában, egyedülálló urnak vagy házaspárnak, esetleg reggelivel, azonnal kiadó. Timisoara, telefon 37-89. (3538)

Különbejárattal utcai butorozott szoba a Mária-szobor közelében, esetleg konyha és fürdőszobahasználattal is, 2 személynek ágynemű nélkül május elsejére kiadó. Ajánlatok „Uri lakás” jelige alatt a timisoarai kiadóba küldendők. (5096)

Magánházat bérbé vagy magánházban 2-3 szobás lakrészt keresek mielőbbre. Esetleg butorozott 1-2 szobát, konyhasználattal (ágynemű, konyhaedény nélkül). Lehet Fratélián vagy Mehalában is, a villamos táján, nem zónában. Ajánlatokat „Magyar család” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (5077)

Garázt keresek bérbé 2-3 szobás lakással együtt. Cimeket Reclama hirdetőbe, Arad, Str. Eminescu 8. „Garázs” jellegére. (2209)

Szépén butorozott utcai szoba magányos komoly urnak kiadó. Timisoara II., St. O. Iosif-utca 6. szám. (1056)

Adás-vétel

Nyakkendőkészítést, fordítást, tüll- és filcmunkát vállalom. Ugyanott férfifelöltő, egy pár új női cipő, ridikülök eladó. Szűts, Timisoara I., D. Loga-ut 20. szá n. ajtó 3. Délután. (1043)

Eladó 6 darab angoranyú (filpamacos) Daly János, Uzina de fier, com. Ferdinand, jud. Severin. (3539)

Modern krémszínű gyermekocsi, gyermekágy, konyhabutor, ebédlő, tennisz-rakett, előszobafal, ottomán és takaréktűzhely eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca 36, II. emelet, 25. (3543)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és trögépeket, 1. szoba-, ebédlő- és szobabutorokat, csillárokat, festményeket, tekamiéket, kasszákát, egyes butorokat, Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogrédiját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoara. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Ebédlők, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál. Timisoara IV. kerület Kiütl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat ízetünk (3474)

Fürdőkad, önfűtő, pénzszekrény, nagy gyapjuszőnyeg, vaskályha, szívó- és nyomókut, 1000 kg-os mérleg, hosszú vastagkötél eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca 36, II. emelet, ajtó 25. (3544)

Recauier és egy háromajtós szekrényt keresek megvételre. Cimeket „Garantált tiszta” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (1057)

Keresek bankkölcsonnel terhelt kétszobás téglaházat Pernyáya vagy Săga környékén, amelyet 160.000 lelei átvehetnék. Cimeket a Reclama Arad, Str. Eminescu 8. (2219)

Ruhaszekrény 1 ajtós, fehérre festett műhlyasztai, klappifa, kiálló cégtábla eladó. Cim Arad, Str. General Coanda 21 (2217)

Egy Triomphon 2 rugós patefon eladó. Érdeklődni Mocuta-szabóságánál Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 63-65. sz (2213)

Uj fürdőbenger 2 tussal eladó Arad, Bulevardul Carol 14. Etaj I. (2211)

Kert és park telepítéshez

ajánlunk szép tüleve-
lűket, diszfákat, ví-
rágcserejéket, rózsákat
és évelőket

Ambrosi-Fischer és Tsai

AIUD, Jud. Alba
Arjegyzék díjtalan

Ágyneműt és asztalneműt, alig használt állapotban megvételre keresek. Ajánlatokat „Alkalmi vétel” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (5103)

Az alapoztató kötésű erdélyi könyvsorozat (egészben vagy részben) megvételre keresem. Babuczay, Arad, Eminescu-utca 8. (5102)

Két komplett puhafaháló olcsón eladó. Kunz, Timisoara V., Ion Ratiu-utca 14. szám. (1047)

Bélyeggyűjtők! Vesszek, kezdőkkel cseréllek, adok, tömegáru-sorozatokat, minden délután. Pollák, Timisoara IV., Ion Ghica-utca 5. szám. (1059)

Phönix-pálma, dracénák, aloék stb. eladó. Timisoara II., Abrud-utca 1. szám, délután 1-3 óra között. (1058)

Junger Mann erteilt englischen Unterricht für Fortschrittler zu billigen Preise. Adresse unter „Preiswert” in die Administration, Timisoara abgeben. (1062)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Illiomtejkrém, Illiom-tejszappant és Illiompuder, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piața I. C. Bratianu

Bréhm Állatok világa és egyéb könyvek kifogástalan állapotban eladók. Megtekinthetők 1-3 óra között, vasárnap egész délután. Arad, Str. Sina-gogei 2-4. (2210)

Köszönőnyilvánítás
Ezúton is őszinte köszö-
netünket fejezzük ki

Dr. Manyov Károlyné

szü. etel. Neumann Irén
elhalálása alkalmából min-
azoknak, akik drága halot-
tunkat utolsó útján elkísér-
ték és virágot helyeztek ra-
vatalára.

A gyászoló család

Különféle

Elvesztett fiatal kandurmacska sz-
sötét csikos, mellén, nyakán fehér.
Megtalálónak 300 leí jutalom. Timi-
IV., Bratianu-utca 36. szám.

Raktárhelyiség

keresek földszint. Ci-
m: Timisoara kiadóba va

Május 1-re bérbevennék nagyobb ü-
res hordók tárolására. Cim: Banc-
deleana, Arad.

Magyar irodalomtörténet, to-
klasszikus és magyaros szaválást
tok. N. M. Arad, Sava Raicu-utca

**HAZAK ÉLADÁS
FÖLDEK VÉTEL
SZÖLÖK CSURÉJ
MALMOK
TELKER**

minden árfokozatban
HÁTSZEK ÉGYENKÉSEK
Arad Bul. Carol 17 (volt 46)
Telefon 16-95

Tartós hullám

a legújabb módszer
szerint olajjal főzve

WALTRIC

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Ste-
cel Mare sarok. 1-2-3-
villamos megállójánál

Igazolóvány - fénykép

a FOTO STUDIO

a leggyorsabban készí

Timisoara I., Piața Libertă

Hirdessen a

Deli Hírlapban

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” központjában, Timisoara